

כולם חוששים ויראים מהקורות בכל קצוי תבל, מהנגיף המתפשט, אבל יהודים מאמינים בני מאמינים עליהם לדעת, שהכל בא לעורר אמונה ויראה פנימית ואמיתית, כי כל שהאלקים עשה - הוא כדי שיראו מלפניו, לזעזע את לב האדם, שיתעורר מזה ליראת שמים אמיתית, לדעת ולהרגיש שיש מנהיג לבירה, אדון הכל, לא להסתפק באמונה ויראה חיצונית, נאר זיין אנגעבינדען און דבוק אין אייבערשטען.

אין לשכוח את העיקר המבוקש מאתנו, וכמו שאמרו חז"ל (ברכות נט.) 'לא נבראו רעמים אלא לפשט עקמומית שבלב', בדורנו השפל והירוד העקמומיות כל כך עמוקה ואינה נפשטת בניקל, ולא נפשטה עקמומיתו שבלב אדם בשמעו רעם, ולכן הרעם מתלבש בפחד אחר, וכולם לאותה מטרה, לזכור שכל מה ש'האלקים עשה' הוא כדי 'שיראו מלפניו', להוסיף ביראת שמים אמיתית ופנימית, לפשט העקמומיות שבלב. בעל הבן איש חי זצ"ל מפרש (אדרת אליהו בפרשתו, בניהו שם, ועוד) מאמרם ז"ל (ברכות כח:) 'שתהא מורא שמים עליכם כמורא בשר ודם', דכמו שהאדם ירא ומפחד על הבשר ודם שלו לשמרו היטב מדברים המזיקים להם, וגם הוא ירא עליהם ומזדרז לקרב להם התועלת, כן על האדם להיות ירא על דברים הנוגעים אל השמים - הנשמה, מצוות ומעשים טובים, שתהיו יראים וחרדים על עסקי שמים כמו שאתם יראים וחרדים על עסקי בשר ודם שלכם. האסט אזוי מורא און חושש אויף דיין גוף - דיין פלייש, אזוי זאלסט דו אויך מורא האבען פון אייבערשטען. (מתוך ס"ג תצוה זכור)

כ"ק אאז"ל אמר בסוף הטיש בפורים תשנ"ו, 'נושא אלמותיו', יעדער דור מיט זיינע פעקלעך, יעדער דור מיט זיינע נסיונות. הדרך להתמודד עם האלומות - הפעקלעך, הוא ע"י שמחזיקים את ה'אלומה' שהיא לא תתפרק, ע"י שקושרים אותה ביחד, וזה מתפרש בב' נקודות, ע"י שמחזיקים את עצמם יחד באחדות, במדת טוב עין, שזה היה המסר של כ"ק אאז"ל מאז תחילת ההנהגה, ובכל השנים, שמדת טוב עין הוא הגנה מפני כל המרעין בישין, וחזר על זה שוב ושוב, פארגינען יענעם, זיין צוזאמען, ולא רק על בני הקהילה בלבד, אלא על כל יהודי, קוקען אויף א יוד מיט א גוטע אויג, ועי"ז האלומה אינה מתפרקת, ויכולים להתגונן מפני כל הקשיים. עוד נקודה שטמון בלהתחבר יחד כאלומה, הוא הענין שצריכים מסגרת של תקנות גדרים וסייגים, לשמור על חומת הקדושה והטהרה, לגדור ולשמור את הגדר שלא יפרצוה רוחות זרות, ולקיים מה שנאמר 'אוהבי ה' שנאו רע', כי עי"ז יכולים להתמודד עם הפעקלעך ועם הנסיונות, הגשמיים והרוחניים.

ולפני זה ברישא דקרא כתיב 'הלך ילך ובכה נושא משך הזרע בוא יבוא ברינה' - איתא בגמרא (תענית ה:) שרב נחמן ביקש מרב יצחק שיברכו, והשיבו רב יצחק 'אמשול לך משל, למה הדבר דומה לאדם שהיה הולך במדבר והיה רעב ועיף וצמא, ומצא אילן שפירותיו מתוקין וצילו נאה ואמת המים עוברת תחתיו, אכל מפירותיו ושתה ממימיו וישב בצילו, וכשביקש לילך אמר אילן אילן במה אברכך, אם אומר לך שיהו פירותיך מתוקין הרי פירותיך מתוקין, שיהא צילך נאה הרי צילך נאה, שתהא אמת המים עוברת תחתך הרי אמת המים עוברת תחתך, אלא יהי רצון שכל נטיעות שנוטעין ממך יהיו כמותך, אף אתה במה אברכך אם בתורה הרי תורה, אם בעושר הרי עושר, אם בבנים הרי בנים, אלא יהי רצון שיהו צאצאי מעיך כמותך'. כ"ק אאז"ל ביאר הרמז ב'אמת המים עוברת תחתך', על תפלות בבכי ודמעות, די טרערן וואס די עלטרען בעטען און דאווענען אויף גוטע קינדער, שכשם שבמשל המים מסייעים לגדל את פירות האילן, כמו כן בנמשל הכוח לזכות לבנים ודורות ישרים הוא על ידי 'אמת המים' - מהבכיות והדמעות של האבות והאמהות, שצריכים לרצות את זה ולבקש על זה, רעכטיגע טרערן, אמת'דיגע טרערן, ועי"ז יקויים הברכה 'שיהו צאצאי מעיך כמותך'. וזה 'הלך ילך ובכה נושא משך הזרע בא יבוא ברינה', כי כמה שמשקיעים בחינוך הבנים - שכמובן מתחיל בחינוך עצמי, עם תפלות בבכי, עי"ז יש את הכח שיחזיקו מעמד בכל הפעקלעך, נושא אלמותיו.

איתא בגמרא (סוכה יד. יבמות סד.) על הפסוק (תולדות כה, כא) ויעתר יצחק לה' - 'למה נמשלה תפלתן של צדיקים כעתר, לומר לך מה עתר זה מהפך את התבואה בגורן ממקום למקום, אף תפלתן של צדיקים מהפכת דעתו של הקב"ה ממדת אכזריות למדת רחמנות', ע"י שמתאספים ומתחברים ביחד להיות כאלומה, יש את הכח של תפלתן של צדיקים להפוך הכל לרחמים, בני ישראל בכל עת ובכל מצב צריכים רחמים - על נסיך ועל נפלאותיך שבכל יום עמנו, וכעת מרגישים את זה ביותר, יעזור הש"ת שיתנהפך מדת הדין למדת רחמים, ובזכות בעל ההילולא כ"ק אאז"ל, מה כאן עומד ומשמש אף

התם עומד ומשמש, שיושפע עלינו ממרום השפעות טובות, וימליץ טוב בעד הרוצים לדבוק וללכת בדרכיו, זכותו תגן עלינו. (לחיים אחרי שחרית ט"ז אדר)

התקנה הראשונה של כ"ק אאז"ל בתחלת הנהגתו היתה בענין עין טובה, וכן נהג ותבע בכל ימיו, וכן היו הוראות למעשה בענין זה במשך כל שנות ההנהגה, והתבטא כמה וכמה פעמים שעם עין טובה יכולים למנוע הרבה רע מלבוא לעולם, שהוא תריס בפני כל מרעין בישין. וגם היום, כל אחד רועד ומחפש דרכים, אלה במסכות ואלה בהרחקות, יעדער ציטערט, אבל מגלים לנו חז"ל שההגנה מכל רע הוא להישמר מלשון הרע ועין טובה, כדאיתא בגמרא (גיטין נז:): 'בשוט לשון תחבא (איוב ה, כא) - בחירחורי לשון תחבא', להרבות במדות טובות, בשלום, באחדות, לראות ולהסתכל בעין טובה על השני, ואזי יש הגנה יותר מהגנת מסכה וכדומה, אהבת ישראל ועין טובה מהווים תריס בפני הפורענות, ומצילים מכל מרעין בישין. (מתוך סעודת ט"ז אדר)

איתא בגמרא (נזיר נז:): 'אמר רב הונא המקיף את הקטן הרי הוא חייב, א"ל רב אדא בר אבהה לרב הונא ודידך מאן מגלח להון [שראה בנים קטנים מגולחים ראשיהם עם פאותיהם], אמר ליה חובה [אשתו היתה, ורב הונא לטעמיה דאמר בסמוך הנשים מותרות להקיף דכיון דאינן באיסור דניקף ליתנהו נמי באיסור דמקיף], תקברינון חובה לבניה [דאיסורא קא עבדא], כולוה שני דרב אדא בר אבהה לא אקיים ליה זרעא לרב הונא [כשגגה שיוצאת מלפני השליט], ויש בזה ב' פירושים בראשונים (עי' שטמ"ק) או שהכוונה בניחותה, משום דאיסורא קא עבדא, או שהכוונה בלשון תמיהה האם אינה חוששת לחיי בניה הקטנים. ואם ביטול מצות הקפת הראש גורמת קיצור החיים, בוודאי מדה טובה מרובה שקיום מצות הקפת הראש גורמת ומשפיעה חיים, כמרומו בתיבת פא"ה - ראשי תבות פועל אריכות הימים. והנה האידנא חזינון שצריכים להתרחק כדי שלא להדביק אחד את חברו, בוודאי עאכ"כ, שכשמקיימים מצות הקפת הראש המסוגלת לאריכות ימים, בוודאי שזה משפיע לכל הסובבים אריכות ימים, בלי משחית וכלי נגף.

בברית מילה בא אליהו מלאך הברית, ואיתא בגמרא (ב"ק ס:): 'כלבים בוכים מלאך המות בא לעיר, כלבים משחקים אליהו הנביא בא לעיר', נמצא שכאשר אליהו הנביא בא לעיר אין מלאך המות בעיר, ואם כן גם כשאליהו בא לעיר לברית מילה, יכולים לבקש שיגן בעדנו מכל דבר רע.

בוודאי שצריכים לעשות את ההשתדלות, ומקרא מלא אמר הכתוב 'ונשמרתם מאד לנפשותיכם', שאכן נאמר על שמירת הנפש, אבל הקדמונים כבר פרשוהו גם על שמירת הגוף, וכן ילפינו מעוד פסוקים שיש חובת שמירת בריאות הגוף הגשמית, אבל צריכים להיזהר בכל התעסקות בהשתדלות, אם זה בהשתדלות היום יומית לפרנסה, או בכל השתדלות, שלפעמים נשקעים בהשתדלות, ושוכחים שזה רק הכרח שכך גזר המלך, ונהיים יותר ויותר קיצוניים בהשתדלות, עד שזה גורם גם לדאגה ועצבים, ובמיוחד בעת כזאת נצרך לשנן ולחזור לא לשכוח עיקרי האמונה, שיש רבוננו של עולם, ולא שברא את העולם ומשגיח עליו מרחוק ח"ו, אלא כמו שיסד לנו הבעש"ט זי"ע - שמצוה להחדירו בכל עת ובכל שעה, שמאמינים בהשגחה פרטית על כל גרגיר חול הארץ ואיפה יהיה מונח, שום דבר בעולם - דומם צומח חי ומדבר, אין לו מציאות ואין לו שום תנועה, בלי שהרבוננו של עולם ישגיח עליו בהווה בכל רגע ורגע, וצריכים לחזור על זה שוב ושוב עד שהדברים יופנמו בעומק הלב, הרבוננו של עולם נמצא פה אתנו, וזה היה כל הויכוח על סוד הצמצום, שרבותינו תלמידי הבעש"ט זי"ע החדירו שהרבוננו של עולם נמצא בכל מקום ובכל דבר, ואין שום מציאות מלבד כח הבורא ית"ש, שנמצא בכל מקום, אך מרוב הסתר אין בידינו להשיג זאת כראוי. אבל צריכים שלא תבוא ההשתדלות לכסות את האמת ולהעלים את הנהגת הבורא, ולאבד מאתנו את האמונה התמה. צריכים לעשות ולהיזהר במה שצריך, ולא להיות חב לאחרים, ככל המקובל, אבל לא לאבד את הנפש בתוך כל הבהלה, ולהאמין שכמו שהכל התחיל והגיע ברגע אחד, כך בידו ית"ש להעלים הכל ברגע כמימריה, ובמיוחד כשעומדים בפרשת החודש שיש התחדשות בעולם. ואנו תפלה ובקשה מהקב"ה שינסה אותנו בשגרה היום יומית, דאס איז אויך גענוג א שווערע ארבעט, לזכור ממנו בכל רגע ובכל יום ויום, והשי"ת יעזור שנשמע רק טוב. (לחיים אחרי שחרית כ"ב אדר, חלאקה וברית מילה)

